

higher education
& training

Department:
Higher Education and Training
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

NASIENRIGLYN

NATIONALE SERTIFIKAAT AANLEGBEDIENINGSTEORIE N1

13 April 2021

Hierdie nasienriglyn bestaan uit 6 bladsye.

VRAAG 1: CHEMIE

1.1 1.1.1 Waar
 1.1.2 Waar
 1.1.3 Onwaar
 1.1.4 Onwaar
 1.1.5 Onwaar
 (5 × 1) (5)

1.2 1.2.1 0
 1.2.2 2
 1.2.3 1
 1.2.4 3
 (4 × 1) (4)

1.3 'n Sout word gevorm wanneer 'n suur met 'n basis reageer.✓

$$\text{NaOH}\checkmark + \text{HCl}\checkmark \longrightarrow \text{NaCl}\checkmark + \text{H}_2\text{O}\checkmark$$

$$\text{sout} \qquad \qquad \qquad \text{water}$$
 (1 punt vir gebalanseerde vergelyking) (6)

1.4 Mr (Mg(HCO₃)₂) = Mg:1 × 24 = 24✓
 = H:2 × 1 = 2✓
 = C:2 × 12 = 24✓
 = O:2(3 × 16) = 96✓
 146 g/mol✓
 (5)
[20]

VRAAG 2: KLEPPE EN PYPE

2.1 **Voordele:**

- Maklik hanteerbaar
- Maklik om te las
- Liggewig
- Goedkoop

(Enige DRIE)

Nadele:

- Nie bestand teen hoë druk nie
- Koel temperatuur af
- Korrosiebestandheid
- Bestandheid teen chemiese misbruik

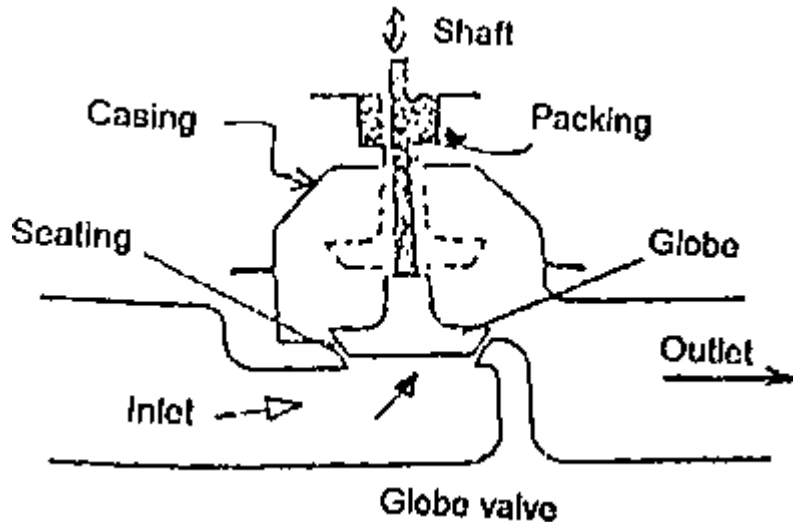
(Enige DRIE)
 (3 + 3) (6)

2.2 $P = \rho gh$
 $= 481,3 \text{ kg/m}^3 \times 9,81 \times 6 \text{ m}$
 $= 28\,329,381 \text{ Pa}$
 $= 28,329 \text{ kPa}$

Totale druk = meterdruk + atmosfeer
 $= 101,3 \text{ kPa} + 28,329 \text{ kPa}$
 $= 129,629 \text{ kPa}$

(5)

2.3

(7)

- 2.4
- Sluiskleppe
  - Propkleppe
  - Bolkleppe
  - Naaldkleppe
  - Diafragmakleppe

(Enige 2 × 1)

(2)
[20]

VRAAG 3: POMPE EN INSTRUMENTASIE

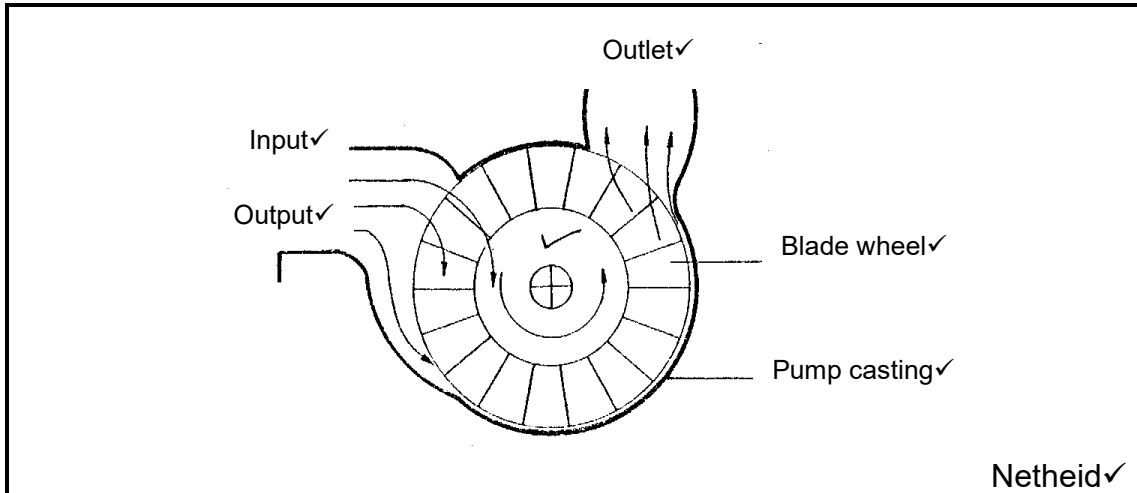
- 3.1
- Hoeveelheid (massa) wat deur pomp verplaas moet word
  - Afstand of hoogte wat verplaas moet word
  - Tyd waarin dit gedoen moet word
  - Toevoerspanning

(4)

- 3.2
- Oopwiek-stuwers:✓ geskik vir vloeistowwe wat vaste stowwe bevat, soos riolering✓
  - Halfgeslote of webstuwers:✓ geskik vir vloeistowwe wat sand of afsaksels wat minder swewend is, bevat✓
  - Oopkant- of ribstuwers: geskik om water te pomp wat veselagtige materiaal bevat✓
  - Geslote of afgeskermdde stuwers:✓ gewild vir alle soorte sentrifugale pompe✓ aangesien dit sterk is en hoë revolusies (snelhede) kan handhaaf, en maklik gemeng en gebalanseer kan word✓

(8)

3.3

(6)

3.4

'n Vakuum ontstaan wanneer die druk later as die atmosfeer is. Dit word met 'n meganiese drukmeter, soos 'n Bourdonbuis met 'n negatiewe skaal, gemeet.

OF

Dit kan gemeet word met 'n U-buismanometer gevul met 'n negatiewe luik of 'n U-buismanometer gevul met kwik met een been afgedig met 'n absolute vakuum daarin.

(2)
[20]

VRAAG 4: DISTILLASIE EN WATERBEHANDELING

4.1

- Ekonomies
- Voorkom afskilfering
- Voorkom korrosie
- Verbeter werkprosesse

(4)

4.2

- 4.2.1 Dit word veroorsaak deur kalsiumbikarbonaat en magnesium- en kalsiumkarbonaat.
- 4.2.2 Dit word veroorsaak deur sulfate en chloriede van kalsium en magnesium.
- 4.2.3 Dit is die proses waartydens hardheid verwyder of verminder word.
- 4.2.4 Dit is die verwydering van organiese stowwe en mikro-organismes uit die water.

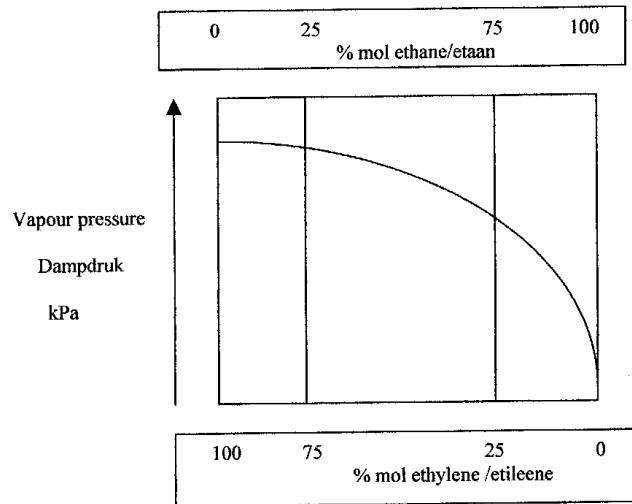
(4 × 2) (8)

4.3

- Temperatuur
- Druk

(2)

4.4

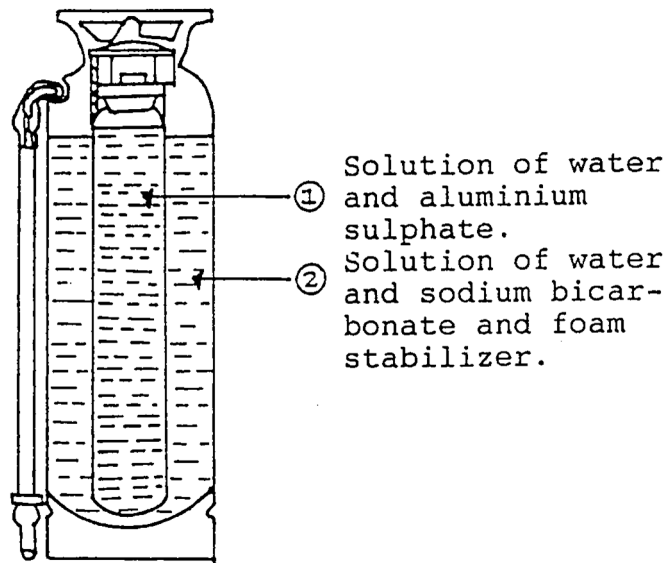
(4)

4.5 Dit is 'n vloeistof met hoë dampdruk wat maklik met lae kookpunte verdamp.

(2)
[20]

VRAAG 5: VEILIGHEID EN BERGING

5.1

Netheid ✓

Hierdie soort moet onderstebo gebruik word. ✓ Die handvatsel word so gedraai dat die aluminiumsulfaatoplossing in die binneste houer in kontak kom met die natriumbikarbonaat (koeksoda), reageer en die skuim vrystel. ✓ Die skuim vorm sy eie hoë druk en blaas uit die spuitstuk. ✓

(7)

5.2

- Brandstof
- Suurstof
- Ontbranding (hitte)

(3)

5.3 $V = \pi r^2 h + 4\pi r^3 \div 3$ ✓
 $= (\pi(2)^2 6 + 4\pi r^3 \div 3) \times 0,4$ ✓
 $= (75,398 + 33,510) \times 0,4$ ✓
 $= 75,398 \times 3,4668$ ✓
 $= 43,564 \text{ m}^3$ ✓ (6)

- 5.4
- Natrium
  - Kalium
  - Magnesium
  - Litium
  - Sirkonium
  - Alle metaalhidriede
- (Enige 4 × 1) (4)
[20]

TOTAAL: 100